

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: KK-5P/81/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8423200927
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Salajová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2023:8423200927.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad sudkyňou JUDr. Zuzanou Salajovou v právnej veci starostlivosti súdu o mal. deti A. B., nar. XX. XX. XXXX, C. B., nar. XX. XX. XXXX a D. B., nar. XX. XX. XXXX, všetky trvale bytom C. B., E. XXX/XX, toho času F., F. X, všetky zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Kežmarok, deti rodičov – matky G. B., H. I., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom F., toho času F., F. X, a otca J. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. B., E. XXX/XX, o návrhu matky na zvýšenie výživného pre mal. deti, takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok Okresného súdu Kežmarok č. k. 5P/46/2022 - 51 z 25. 04. 2022 v časti úpravy vyživovacej povinnosti tak, že zvyšuje výživné na mal. A. B., nar. XX. XX. XXXX, zo sumy rovnajúcej sa 30 % sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa na sumu 100 eur mesačne, na mal. C. B., nar. XX. XX. XXXX, zo sumy rovnajúcej sa 30 % sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa na sumu 100 eur mesačne a na mal. D. B., nar. XX. XX. XXXX, zo sumy rovnajúcej sa 30 % sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa na sumu 100 eur mesačne, ktoré je otec J. B., nar. XX. XX. XXXX, povinný platiť vždy do 10. dňa v mesiaci vopred matke G. B., nar. XX. XX. XXXX, za obdobie od podania návrhu, t. j. od 22. 05. 2023 do budúca, a to odo dňa doručenia tohto rozhodnutia osobe povinnej z vyživovacej povinnosti.

II. Dlžné výživné na mal. deti A., C. a D. za obdobie od 22. 05. 2023 do 10. 09. 2023 vo výške 868,47 eur povoľuje otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 20 eur mesačne, počnúc mesiacom november 2023, spolu s bežným výživným, vždy do 10. dňa v mesiaci matke, až do úplného zaplatenia dlhu, a to pod stratou výhody splátok.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka podala dňa 22. 05. 2023 na tunajší súd návrh na zvýšenie výživného na mal. deti, A. B., C. B., D. B. z doposiaľ minimálneho výživného vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa na sumu 80 eur mesačne na každé jedno dieťa.

2. Podaný návrh odôvodnila tým, že suma výživného, tak ako bola určená súdnym rozhodnutím nepokrýva a ani nepostačuje na úhradu základných potrieb maloletých detí. Za posledné obdobie sa zvýšili náklady na stravu, školu a škôlku, na hygienické potreby, lekára, ako aj náklady na domácnosť, nakoľko v dôsledku inflácie sa zvýšili všetky aspekty života. Suma 90 eur, ktorú platí otec maloletých detí celkovo na ich výživu, je nedostatočná a okrem tejto čiastky otec inou sumou nad rámec súdom určeného výživného neprispieva. S deťmi sa nestretáva, nestará sa o ne. Pokiaľ má vedomosť otec maloletých nepracuje, avšak mal možnosť pracovať ako školník, no odmietol to. V súčasnej dobe v podstate iba ona,

vzhľadom na výšku výživného, zabezpečuje všetky potreby maloletých. Preto žiadala, aby súd zmenil predchádzajúceho rozhodnutie a zvýšil výživné.

3. K podanému návrhu sa otec nevyjadril.

4. Na informatívnom stretnutí, ktoré sa konalo dňa 26. 06. 2023, matka zotrvala na podanom návrhu a trvala na zvýšení výživného pre všetky 3 maloleté deti. Otec s podaným návrhom nesúhlasil, nakoľko nemá žiaden príjem. Ďalej uviedol, že nemôže pracovať, pretože je psychicky na dne, nemôže po nociach spať. Je psychicky zničený z bývalej manželky. Navrhol maximálne platiť titulom výživného 150 eur mesačne na všetky 3 deti. Kolízny opatrovník uviedol, že otec mohol mať vybavenú dávku v hmotnej núdzi, avšak neprišiel na stretnutie.

5. Súd vo veci nariadil pojednávanie, ktorého sa zúčastnili matka, otec a kolízny opatrovník.

6. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, výsluchom otca, výsluchom kolízneho opatrovníka a oboznámením sa s listinnými dôkazmi, najmä návrhom, potvrdením matky o prispievaní na nájom z 22. 05. 2023, pokladničnými blokmi predložené matkou, rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č. k. 5P/46/2022 - 51 z 25. 04. 2022, odpoveďami na lustráciu účastníkov v Registri obyvateľov SR, registri Sociálnej poisťovne, výpisom z listu vlastníctva č. XXXX – k. ú. C. B., správou ÚPSVaR Kežmarok z prešetrenia pomerov z 19. 06. 2023, 3 ks pokladničných dokladov za ošetrovanie detí u zubára, písomnou špecifikáciou výdavkov matky a mal. detí, potvrdením o príjme matky za obdobie od augusta 2022 do mája 2023, potvrdením Sociálnej poisťovne o nemocenských dávkach vyplatených matke za obdobie od 01. 05. 2022 do 26. 06. 2023, správami z psychologických vyšetrení mal. D. z 27. 02. 2023 a 14. 06. 2023, lekárskou správou detskej neurologickej ambulancie o vyšetrení mal. D. z 28. 04. 2023, lekárske správy Nemocnice Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku o vyšetrení mal. D. z 18. 06. 2023 a 19. 06. 2023, lekárskou správou I. I. K. o kontrole otca z 22. 06. 2023, poštovými poukazmi o úhrade výživného za obdobie od októbra 2022 do januára 2023 v sume po 90 eur mesačne, za mesiac apríl 2023 v sume 120 eur a za mesiace máj a jún 2023 v sume 90 eur, zápisnicou z informatívneho stretnutia z 26. 06. 2023, oznámením ÚPSVaR Kežmarok spolu s potvrdením o vedení otca v evidencii uchádzačov o zamestnanie (naposledy evidovaný do 05. 09. 2022), oznámením Poľnohospodárskeho družstva podielnikov Kežmarok z 01. 08. 2023, správou Sociálnej poisťovne z 02. 08. 2023, správou I. I. K. k psychickému stavu otca zo 07. 08. 2023, potvrdením o príjme matky za mesiace jún a júl 2023, špecifikáciou výdavkov otca doručená súdu 17. 08. 2023, potvrdením ZŠ s MŠ sv. Križa Kežmarok o poplatkoch zo 04. 09. 2023, správou ÚPSVaR Kežmarok z prešetrenia rodinných pomerov, príjmovými pokladničnými dokladmi o úhrade učebných pomôcok pre najml. dcéru a obsahom pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. KK-5P/46/2022 a zistil nasledovné.

7. Matka vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že trvá na podanom návrhu a žiadala zvýšiť výživné, pričom upravila výšku výživného a žiadala, aby súd zvýšil výživné na každé mal. dieťa na sumu 100 eur mesačne. Ďalej uviedla, že výživné, ktoré platí otec v súčasnej dobe je neprimerane nízke vzhľadom na infláciu a nevyhnutné výdavky maloletých. Otec sa o maloleté deti nezaujíma, ani o ich zdravotný stav. Návštevy lekárov, hospitalizácie detí, vždy rieši výlučne ona, bez pomoci otca. V domácnosti s ňou a 3 maloletými deťmi, vo vzťahu ku ktorým sa domáha zvýšenie výživného, žije ešte najstaršia plnoletá dcéra, ktorá je už zamestnaná, avšak táto jej žiadnou sumou neprispieva na spoločné bývanie, stravu. Otec jej do konca augusta prispieval sumou 90 eur mesačne, v mesiaci september to bola suma 120 eur mesačne, inou čiastkou jej neprispel. Pokiaľ ide o výdavky maloletých, tak najmladšia dcéra D. nastúpila do 1. ročníka základnej školy, kde jej platí školskú družinu v sume 180 eur mesačne, za stravu na polroka uhradila 36 eur, ZRPŠ 15 eur, za učebnice zaplatila 60 eur, za obuv má zvýšené výdavky, nakoľko musí nosiť protetickú obuv. Dcére zakúpila školskú tašku, pomôcky na telesnú výchovu. Celkovo mala výdavky pre najmladšiu dcéru spojené s nástupom do školy a školou cca. 300 eur, ktoré zahŕňajú všetky vyššie uvedené výdavky. S najmladšou dcérou z dôvodu nepriaznivého psychického stavu musí navštevovať psychológa, ktorý je však bezplatný. Taktiež navštevujú gastroenterológa, nakoľko má dcéra trávacie problémy. Na oblečenie pre najmladšiu dcéru má výdavok 50 eur mesačne. Výdavky na dcéru C., ktorá tento školský rok nastúpila do 5. ročníka, predstavujú výdavky na stravu v škole 60 eur, ZRPŠ 5 eur. Dcéra rýchlo rastie, tak aktuálne má zvýšené výdavky na ošatenie a obuv, 70 eur mesačne. Za školské pomôcky na začiatku školského roka uhradila čiastku 150 eur, nakoľko jej kúpila novú školskú tašku, bežné školské výdavky sú 20 eur mesačne. Dcéra nosí dioptrické okuliare, kde jej raz ročne mení sklá a kupuje sa jej podľa potreby aj nový rám. Platí jej paušál na telefón v sume 10 eur. Mal. syn je aktuálne

študentom 2. ročníka strednej školy v Kežmarku, kde študuje za autoopravára. Cestovné výdavky nemá, má výdavky pracovným oblečením na prax, ročne je to 80 eur, topánky dostáva zo školy. Na začiatok školského roka mala výdavky spojené so školou v sume 100 eur, vrátane školskej tašky. Na oblečenie má výdavky 80 eur mesačne. Syn taktiež nosí okuliare, kde sa raz ročne podrobuje kontrole u očnému lekárovi. Za rám na okuliare a dioptrické sklá naposledy uhradila 120 eur. Syn sa stravuje doma, cestovné výdavky nemá. Na desiate pre všetky 3 deti má denný výdavok 10 eur. Strava pre celú rodinu je 400 eur. Platí nájom v sume 250 eur mesačne, kde je zahrnutá aj elektrina, voda, plyn a jedná sa o nájom 3-izbového mestského bytu. Za TV a internet platí 17 eur mesačne. Pracuje v potravinách vo J. D., preto má cestovné výdavky na pohonné hmoty vo výške 30 eur týždenne. Jej príjem je v súčasnej dobe vrátane daňového bonusu vo výške 800 – 860 eur mesačne + rodinné výdavky v sume 180 eur mesačne. Otec sa s maloletými deťmi nestretáva, v kontakte s ním je iba najstaršia dcéra. Dobrovoľne otec deťom žiadne peniaze nedáva, tak ako im nedáva darčeky na narodeniny, meniny, Vianoce. Vzhľadom na vyššie uvedené výdavky maloletých detí, mala za to, že aktuálne výživné, ktoré je otec povinný platiť je nedostatočné a trvala na zvýšení výživného na 100 eur na každé jedno dieťa.

8. Otec vo svojej výpovedi na pojednávaní opätovne uviedol, že s podaným návrhom nesúhlasí. Momentálne nemá žiaden príjem, nakoľko nepracuje, pretože má psychické problémy, ktoré mu bránia nájsť si prácu. Je tak psychicky zničený, že si ani nehľadá prácu. Lieči sa u psychiatra I. K., ktorý mu zatiaľ nepovedal, že má zníženú pracovnú činnosť. Iné zdravotné problémy nemá. Momentálne nie je evidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Nešiel na povinné školenie, preto ho z evidencie vyradili, a to dňa 05. 09. 2022. Dobrovoľne si neplatí ani zdravotné ani sociálne poistenie, teda odvody za nikto nehradí. Nikto mu doposiaľ neporadil, že by mohol žiadať o invalidný dôchodok. Naposledy pracoval v roku 2021 na družstve v Kežmarku. Bývalá manželka ho vyhodila na ulicu. V súčasnosti už 7 rokov nepožíva alkoholické nápoje. V súčasnej dobe žije u brata, avšak v tej nehnuteľnosti má aj on nejaký podiel, ktorý zdedil po otcovi. V dome okrem neho a brata žije aj ich matka. Jeho výdavky pozostávajú z výdavkov na lieky vo výške 50 eur mesačne, 6 eur kredit, výživne na 3 deti aktuálne v sume 120 eur. Bratovi platí za bývanie a stravu 100 eur mesačne. Má viacero exekúcií, ktoré vznikli ešte za trvania manželstva. S výdavkami mu pomáha jeho priateľka, ktorá pracuje. Do mesiaca august platil mesačne po 30 eur na každé dieťa, teda 90 eur. Od septembra zaplatil podľa aktuálnej výšky výživného cca 120 eur. V kontakte je s najstaršou dcérou, píše si aj s dcérou C.. Syn ho ignoruje a najmladšiu dcéru mu bývalá manželka nechce dať k telefónu. S najmladšou dcérou nebol nikdy u psychologičky, to má robiť matka.

9. Kolízny opatrovník vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že s návrhom na zvýšenie výživného súhlasí, nakoľko je dôvodný. Vykonali šetrenie oboch domácností, teda aj u otca, avšak u otca nie sú vytvorené podmienky, aby u neho prespávali. Otec má k dispozícii jednu izbu, ktorá je zaprataná nábytkom a bol tam neporiadok. Ostatné miestnosti využívajú ostatní členovia domácnosti. U matky sú vytvorené podmienky pre zdravý vývoj a vývin maloletých detí. Vykonali pohovor so synom, ktorý aktuálne nemá dobrý vzťah s otcom. V súčasnej dobe majú maloleté deti u matky zabezpečené všetky potreby. Je to najmä matka, ktorá hradí všetky potreby svojich detí. Súhlasili aj s navrhovanou výškou výživného na každé jedno dieťa.

10. Z výpovedí účastníkov mal súd za preukázané, že otec si od poslednej úpravy výživného do augusta 2023 plnil vyživovaciu povinnosť vo výške 30 eur na jedno dieťa, čo nezodpovedalo sume 30 % zo sumy životného minima na neplnoleté nezaopatrené dieťa a v septembri 2023 uhradil výživné v aktuálnej výške á 36,80 eur na jedno dieťa. Výživné platil včas, avšak do septembra 2023 nie riadne.

11. Podľa potvrdení o príjme matky, ktoré súdu doručil priamo zamestnávateľ, mala matka príjem čistý priemerný mesačný príjem v mesiacoch jún, júl 2023 v sume 837,90 eur, vrátane daňového bonusu. Okrem toho bolo príjmom rodinných prídavkov na 3 deti v sume 180 eur mesačne.

12. Podľa vyjadrenia otca, tento nemá žiaden príjem.

13. Podľa správy ÚPSVaR Kežmarok otec nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie a nie je príjmom v hmotnej núdzi. Naposledy bol otec vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 11. 07. 2022 do 05. 09. 2022 vrátane. Od toho času nie je v evidencii uchádzačov o zamestnanie.

14. Podľa odpovede Sociálnej poisťovne – pobočka Poprad, otec nie je evidovaný ako poberateľ nemocenských dávok .

15. Podľa správy Poľnohospodárskeho družstva podielnikov F., ktoré bolo posledným zamestnávateľom otca, otec bol zamestnaný na základe pracovnej zmluvy na dobu určitú od 06. 05. 2021 do 31. 12. 2021. Pracovný pomer bol ukončený k 31. 12. 2021 z dôvodu ukončenia trvania pracovnej zmluvy a jednak z dôvodu, že menovaný v období zamestnania nepreukázal dostatočne potrebné zručnosti na vykonávanie práce s hovädzím dobytkom.

16. Podľa vyjadrenia I. I. K. – psychiatra, ktorý je ošetrojúcim psychiatrom otca, je pacient – otec z psychiatrického hľadiska práce schopný.

17. Zo správy z preverenia stavu mal. detí v prirodzenom rodinnom prostredí vyplynulo, že dňa 06. 09. 2023 bolo vykonané šetrenie v domácnosti otca maloletých, kde bolo zistené, že otec býva v rodinnom dome spoločne s matkou a 2 bratmi a ich rodinami. Otec obýva 1 izbu, ostatné priestory domu užíva spoločne s ostatnými obyvateľmi domu. Samotný otec sa vyjadril, že deti u neho neprespávajú, nakoľko v dome už nie je priestor. Otec je nezamestnaný, neevidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Živí ho matka a peniaze na výživné si požičiava od svojej priateľky. Navštevuje pravidelne psychiatra. V kontakte je s najstaršou plnoletou dcérou, mladšie deti už dlhšie nevidel. S bývalou manželkou nekomunikuje vôbec. Otec nemá vytvorené vhodné podmienky pre zdravý vývoj a vývin maloletých detí. Domácnosť matky v 3-izbovom mestskom nájomnom byte je vhodným prostredím pre zdravý vývoj a vývin, maloleté deti tam majú zabezpečené všetky potreby. Otec je platí iba súdom určené výživné, na iné výdavky ani na žiadosť matky maloletým deťom neprispieva.

18. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodou o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu

výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

19. Predmetom tohto konania bol návrh matky na zvýšenie výživného na všetky 3 maloleté deti.

20. Naposledy bolo výživné upravené rozsudkom tunajšieho súd č. k. 5P/46/2022 - 51 zo dňa 25. 04. 2022, ktorým bola otcovi maloletých detí uložená povinnosť prispievať na každé z maloletých detí výživné vo výške v sume rovnajúcej sa 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa podľa zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime, vždy do 10. dňa vopred matke, počnúc právoplatnosťou rozsudku o rozvode manželstva. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 03. 05. 2022. V tom čase matka súhlasila s minimálnym výživným, nakoľko otec nepracoval, no napriek tomu, že od rozhodnutia uplynul rok, otec sa žiadnym spôsobom nesnaží zabezpečiť si príjem a nájsť prácu, dokonca prišiel aj minimálny príjem vo forme dávky hmotnej núdze.

21. Súd sa zaoberal návrhom navrhovateľky na zvýšenie minimálneho výživného na 100 eur pre každé jedno dieťa. Podaný návrh odôvodnila tým, že od poslednej úpravy síce neuplynul ešte dlhý čas, avšak výdavky za rok vzhľadom na vysokú infláciu výrazne vzrástli, najmladšia dcéra nastúpila do 1. ročníka základnej školy a otec sa za daný rok žiadnym spôsobom nesnažil nájsť si prácu, hoci možnosti mal. Tak ako to vyplýva z ustanovenia § 62 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom je ich zákonnou povinnosťou a táto trvá až do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

22. Súd poukazuje na skutočnosť, že povinnosťou súdu rozhodujúceho o zmene rozhodnutia je vždy skúmať zmenu pomerov, ktorá nastala medzi účastníkmi od posledného rozhodnutia. Zmenou pomerov v zmysle ustálenej súdnej praxe súdov je i plynutie času (v zásade nastáva uplynutím troch rokov od poslednej úpravy, ak súčasne nenastali iné relevantné skutočnosti), pretože maloleté dieťa rastie a vyvíja sa, s čím sú spojené zvýšené výdavky. Ďalej zmenou je i trvalá zmena zdravotného stavu, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa a pod. Zároveň však súdu v žiadnom prípade neprislúcha hodnotiť, či pôvodne určené výživné bolo primerané, lebo v takomto prípade by dochádzalo k neprípustnej reparácii, už právoplatného rozhodnutia.

23. Pre správne určenie rozsahu vyživovacej povinnosti je dôležité vyhodnotenie zákonných kritérií, a to sú schopnosti a možnosti, majetkové pomery oboch rodičov, ich životná úroveň, osobná starostlivosť o dieťa a vyhodnotenie miery osobnej starostlivosti, vyhodnotenie výdajov rodičov, zhodnotenie oprávnenosti týchto výdajov. Pri povinnom rodičovi vyhodnotí jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, prípadne aj otázku jeho možného zárobku, ak sa vzdá výhodnejšieho zamestnania alebo majetkového prospechu, prípadne, ak berie na seba povinný rodič neoprávnené riziká. Taktiež osobnú starostlivosť matky a tieto plnenia nemateriálnej povahy je potrebné pričítať matke na plnenie vyživovacej povinnosti a premietnuť ich do pomeru, v akom by sa rodičia mali podieľať na úhrade výdajov maloletých, ktoré sú oprávnenými.

24. Pri hodnotení výdajov dieťaťa je potrebné zhodnotiť jeho potreby ako potreby základné, potom potreby, ktoré súvisia s aktivitami, záujmami, potrebami vyššieho vzdelania. Pri každých výdajoch maloletých detí, alebo oprávnených osôb je potrebné mať za to, že základné náklady, ktoré súvisia s ošatením, obuvou, hygienickými potrebami, nákupom drogerie a kozmetiky, nemusia byť exaktne preukázané. Tie sú teda považované za nejaké základné nevyhnutné.

25. Podľa rozsudku tunajšieho súdu otec prispieva na výživu každého svojho maloletého dieťaťa minimálnym výživným, a to vo výške v sume rovnajúcej sa 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa podľa zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime, čo je v súčasnosti 36,80 eur mesačne v súlade s rozhodnutím súdu č. k. 5P/46/2022 - 51 zo dňa 25. 04. 2022.

26. Maloletá D. nastúpila do 1. ročníka základnej školy, mal. C. do 5. ročníka základnej školy, teda obe nastúpili na vyšší stupeň vzdelania, čo zmena oproti poslednému rozhodnutiu. Syn A. nastúpil do 2. ročníka strednej odbornej školy. Mal. D. mala v súvislosti s nástupom do školy vyššie výdavky spojené s nákupom školskej tašky, školských pomôcok na telesnú, výtvarnú, pracovnými zošitmi a učebnými pomôckami, nakoľko jej boli zakupované po prvýkrát. Za učebnice zaplatila 60 eur. Na ZRPŠ má výdavky 15 eur a na stravu v škole 36 eur na polroka. Dcéra má zdravotné problémy s nohami, preto musí nosiť výlučne protetickú obuv, s čím vznikli matke zvýšené výdavky, za 3 topánky (na bežné nosenie, prezúvky, na telesnú výchovu) zaplatila 80 eur. Potom má výdavky ošatenie v sume 50 eur mesačne. Dcéra C. nastúpila na druhý stupeň, takže tiež mala vyššie výdavky na začiatku roka, nakoľko jej tiež zakúpila novú školskú tašku, celkovo minula 150 eur. Za stravu v škole uhradila 60 eur na polroka, ZRPŠ 5 eur. Na ošatenie 70 eur mesačne, obuv 100 eur polročne. Telefón 10 eur mesačne. Syn navštevuje 2. ročník strednej odbornej školy a má výdavky na ošatenie na prax v sume 80 eur ročne. Ošatenie a obuv 80 eur mesačne. Školské potreby + školská taška na začiatku roka 100 eur. Stravuje sa doma. Na desiaty pre všetky 3 deti má denný výdavok 10 eur.

27. Ďalej súd mal za preukázané, že maloleté deti toho času nie sú schopné samé sa živiť, pretože ešte študujú, nemajú žiaden príjem. Súd zdôrazňuje, že vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu majú rodičia (matka i otec), pričom platí, že súd individuálne skúma možnosti, schopnosti a majetkové pomery, životnú úroveň, počet a výšku iných vyživovacích povinností každého z rodičov, plnenie vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa a starostlivosťou o dieťa a starostlivosťou o domácnosť, ktorej členom je dieťa.

28. Súd skúmal osobné a majetkové pomery oboch rodičov. Maloleté deti bola zverené do osobnej starostlivosti matky, s ktorou žijú v spoločnej domácnosti, osobnú starostlivosť tak zabezpečuje matka. Príjem matky je momentálne vo výške 837 eur a rodinné prídavky v sume 180 eur, výživné v sume cca. 120 eur. Mesačné náklady na bývanie sú v sume 250 eur, internet 17 eur. Ďalej má výdavky na stravu v sume 400 eur a cestovné výdavky 30 eur týždenne. Potom má už len bežné výdavky so zabezpečením ošatenia, hygienických potrieb.

29. Pokiaľ ide o príjem otca, tak otec uviedol, že nepracuje, nepoberá žiadnu dávku v hmotnej núdzi, nemocenské. Nie je vedený ani v evidencii uchádzačov o zamestnanie, a ani si aktívne nehľadá prácu, nakoľko podľa jeho tvrdenia, zlý zdravotný stav mu bráni pracovať. Teda jeho príjem je vo výške 0 eur mesačne. Má však výdavky na lieky v sume 50 eur mesačne, bývanie + strava 100 eur mesačne, výživne aktuálne 120 eur mesačne, kredit 6 eur, v celkovej sume 276 eur mesačne. Dlhy otec nešpecifikoval. Výživné platí v celkovej sume 120 eur. Nad rámec súdom určeného výživného deťom žiadnou sumou neprispieva.

30. Otec sa deťmi v súčasnej dobe nestretáva, syn a najmladšia dcéra ho odmietajú, s mal. C. si občas píše. Styk s otca s mal. deťmi nie je upravený, teda otec sa s deťmi môže stretnúť kedykoľvek, čo však nevyužíva. Zároveň v domácnosti, kde otec aktuálne žije, nemá vytvorené podmienky, aby deti u neho mohli prespať alebo sa pripravovať do školy, keďže už všetky 3 školopovinné. Ako milujúci rodič by mal vyvinúť maximálnu snahu k tomu, aby svojim deťom mohol poskytovať primerané výživné zodpovedajúce ich potrebám, pokiaľ s nimi nežije v spoločnej domácnosti a osobne sa o neho nestará. Súd poukazuje na to, že cieľom výživného je zvyšovať mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že pred potreby rodiča kladie zákon potreby dieťaťa, preto každý rodič má v prvom rade zabezpečiť výživu. Zároveň výživné je prednostná pohľadávka a cieľom výživného je zvyšovať mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že pred potreby rodiča kladie zákon potreby dieťaťa, preto každý rodič má v prvom rade zabezpečiť výživu dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na svoje potreby. Súd vzhľadom na zmenu pomerov na strane maloletých, ktoré mali za následok zvýšenie ich výdavkov, zvýšil výživné pre mal. Jána zo sumy rovnajúcej sa 30 % sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa na sumu 100 eur mesačne, na mal. C. B., nar. XX. XX. XXXX, zo sumy rovnajúcej sa 30 % sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa na sumu 100 eur mesačne a na mal. D. B., nar. XX. XX. XXXX, zo sumy rovnajúcej sa 30 % sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa na sumu 100 eur mesačne od doručenia návrhu, t. j. od 22.05.2023 do budúca. Súd mal za preukázané, že je v možnostiach otca platiť takto určené výživné, nakoľko jeho zdravotný stav, na ktorý sa po celý čas vyhovárал, že mu bráni pracovať, čo preukazoval lekáarskymi správami, podľa ktorých trpí adaptačnou poruchou a má tiež diagnostikovaný abúzus, nie je dôvodom, aby si nemohol

nájsť prácu za minimálnu mzdu. Podľa vyjadrenia ošetrojúceho psychiatra je pacient z psychiatrického hľadiska práce schopný. Iné zdravotné problémy, diagnózy, ktoré by mu bránili pracovať, otec vo svojom výsluchu na pojednávaní neuviedol, a na otázku súdu odpovedal, že iné zdravotné problémy nemá. Zároveň súd zistil, že otec nie je uznaným invalidným a to ani čiastočne, doposiaľ ani nepožiadala o priznanie invalidného dôchodku v dôsledku nepriaznivého zdravotného stavu. Taktiež v dôsledku nepriaznivého zdravotného stavu otec nepoberá ani náhradu mzdy, tzv. nemocenské. Okrem iného súd zistil, že otec nie je ani vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nie je ani dobrovoľne nezamestnaný, pričom naposledy bol vyradený pre nespoluprácu (nedostavil sa na školenie). Nie je tak ani poberateľom dávky v hmotnej núdzi. Z tohto správania otca možno vydedukovať, že on sám sa svojím správaním pripravil aj o minimálny príjem formou dávky v hmotnej núdzi. Rovnako tvrdenie otca, že 7 rokov nepožíva alkoholické nápoje z lekárskej správy, ktorú predložil sám otec nevyplýva, nakoľko otec má diagnostikovaný abúzus, čo znamená nadmerné požívanie alkoholických nápojov. Rovnako posledné zamestnanie otca bolo ukončené nielen z dôvodu uplynutia doby, na ktorú bola pracovná zmluva uzatvorená, ale aj z dôvodu, že otec nepreukázal potrebné zručnosti nevyhnutné pri danej práci.

31. Súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Preto súd určil výživné do budúcnosti vo vyššej sume ako žiadal otec, nakoľko má za to, že otec, a to s poukazom na vyjadrenie zamestnávateľa, sa sám pripravil o stabilné zamestnanie a pravidelný príjem, pričom táto skutočnosť nemôže byť na ťarchu maloletým deťom. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné.

32. Ak teda je za zhoršeným stavom otca, s čím priamo súvisí v tomto prípade nulový príjem, čo i len sčasti jeho nezodpovedné správanie, okolnosti prípadu je potrebné vyhodnotiť v kontexte potenciality príjmov otca. Zavineným konaním sa otec pripravil aj o minimálny príjem vo forme dávky v hmotnej núdzi, nakoľko bol pre svoje nezodpovedné správanie z evidencie uchádzačov o zamestnanie vyradený, čo aktuálne ide aj na úkor vyživovaných detí. Zároveň jeho zdravotný stav mu nebráni pracovať a dosahovať aspoň minimálny príjem v podobe minimálnej mzdy, ktorá je v súčasnej dobe cca 600 eur. Otec si však ani nehľadá príjem, aby vedel všetky svoje potreby. Jeho pasivita rovnako ide na jeho úkor.

33. Taktiež súd poukazuje na skutočnosť, že základné náklady, ktoré súvisia s ošatením, obuvou, hygienickými potrebami, nákupom drogerie a kozmetiky, nemusia byť exaktne preukázané. Tie sú teda považované za nejaké základné nevyhnutné. Rovnako súd prihliadol aj na to, že osobnú starostlivosť maloletej zabezpečuje výlučne matka, nakoľko otec sa s dcérou nestretáva a teda osobnú starostlivosť matky a tieto plnenia nemateriálnej povahy pripočítal matke na plnenie vyživovacej povinnosti. Okrem výživného dobrovoľne inou sumou neprispieva.

34. Pri určení výšky vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom súd vychádzal z majetkových a príjmových pomerov oboch rodičov, ktoré v konaní zistil, berúc do úvahy skutočnosť, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o maloleté dieťa osobne stará a na to, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa. Medzi odôvodnené potreby dieťaťa sa pritom radia jednak potreby základné, medzi ktoré patrí napr. stravovanie, ošatenie, hygiena, školské výdavky, cestovné do školy, pomerná časť nákladov na bývanie, náklady na zdravotnícku starostlivosť, ako aj potreby v širšej miere prispievajúce k rozvoju osobnosti mladého človeka, ako sú napr. kultúra, šport, mimoškolské aktivity, záujmy, záľuby, prázdninové pobyty, to všetko primerané veku. U detí útlejšieho veku sú to aj všetky predmety stimulujúce ich fyzický a mentálny rozvoj (napr. hračky). Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Na druhej strane uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa je vždy limitované možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov, pričom sú rozhodujúce predovšetkým reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, t. j. vekom, zdravotným stavom, najvyšším dosiahnutým vzdelaním, praxou, odbornosťou, počtom vyživovacích povinností, u samostatne zárobkovo činné osoby tiež mierou pracovnej aktivity, kvalitou práce a schopnosťou uplatniť sa v konkurencii, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä pracovnými príležitosťami

primeranými vlastnosťami rodičov. Taktiež v prejednávanej veci je potrebné prihliadnuť aj na starostlivosť o maloleté deti, ktorú sú takmer v 100 % miere zabezpečuje matka. Táto vysoká miera starostlivosti o maloleté deti sa matke započítava ako jej finančné plnenie výživného pre maloleté deti.

35. Preto súd určil výživné do budúcnosti v sume ako navrhovala matka a vo vyššej ako žiadal otec, nakoľko má za to, že otec, a to s poukazom na vyjadrenie ošetrojúceho lekára, správu ÚPSVaR KK, je schopný nájsť si jednoduchú, hoci aj pomocnú prácu za minimálnu mzdu. Zároveň jeho pasivita, neplnenie si povinností vo vzťahu k príslušným úradom, nemôže byť na ťarchu maloletým deťom.

36. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodovaciu prax súdov v poslednom období, podľa ktorej by sa výživné zamestnaného rodiča malo pohybovať v rozpätí 20 – 30 % jeho priemerného čistého príjmu (samozrejme s možnosťou rôznych modifikácií, najmä v závislosti na počte vyživovacích povinností či potrebách jednotlivých výživou oprávnených, ale aj povinných osôb). Hoci na území SR neexistuje tabuľková úprava výšky výživného, z ktorej by bolo možné vychádzať a určenie výživného je zo zákona potrebné posudzovať individuálne s ohľadom na okolnosti prípadu, je možné ako pomocné kritérium, vzhľadom na podobnosť právneho prostredia pri určovaní jeho výšky, zobrať do úvahy materiál Ministerstva spravodlivosti ČR z roku 2010 pod názvom „Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem jednocení rozhodovací praxe soudu v otázkach výživného na nezaopatřené děti“

37. Súd tiež poukazuje, že v prípade, ak by pristúpil vzhľadom na vek najstaršieho syna (16 rokov) k zohľadneniu strednej hranice percentuálneho podielu vyživovacej povinnosti otca voči synovi, ktorá je v rozpätí od 16 - 22 %, podľa príjmu, ktorý by mohol dosahovať v minimálnej výške 600 eur, tak 18 % z potencionálneho príjmu otca predstavuje 108 eur, čo je viac, ako súd zvýšil výživné pre mal. A., pokiaľ ide o zvýšenie výživného na sumu 100 eur, avšak prihliadal na aktuálne potreby maloletej. U mal. C., ktorá má skoro 11 rokov je rozpätie 15% - 19 %, a 16 % z potencionálneho otca predstavuje 96 eur, čo je v podstate rovnaká suma, ako súd zvýšil výživné pre maloletú C., pokiaľ ide o zvýšenie výživného na sumu 100 eur, pričom rovnako prihliadal na výdavky maloletej, ktoré uviedla matka. U mal. D. ktorá má skoro 7 rokov je rozpätie 13 % - 17 %, a 15 % z potencionálneho príjmu otca predstavuje 90 eur, čo je trochu menej, ako súd zvýšil výživné pre maloletú dcéru, pokiaľ ide o zvýšenie výživného na sumu 100 eur, avšak prihliadal na zvýšené výdavky so zdravotným stavom, nakoľko musí nosiť protetickú obuv, tiež navštevuje psychológa, či má trávacie zdravotné problémy, pričom suma 10 eur, ktorá činí rozdiel, je sumou zanedbateľnou.

38. Súd priznal výživné od 22. 05. 2023, teda podania návrhu na súd. Zároveň súd vypočítal otcovi aj dlžné výživné u maloletých detí za obdobie od 22. 05. 2023 do 10. 09. 2023 v celkovej sume 868,47 eur. Otec v rozhodnom období okrem súdom určeného výživného, iné čiastky na výživné dobrovoľne neuhradil, dokonca v istom období hradil menej ako bol určené súdnym rozhodnutím. Keďže súd zvýšil výživné u mal. A., mal. C. i mal. D. od podania návrhu 22. 05. 2023 do 10. 09. 2023, pričom v mesiacoch máj, jún zo sumy 32,11 eur na 100 eur mesačne, od mesiaca júl zo sumy 36,80 eur na sumu 100 eur, mal otec dlh v celkovej sume 868,47 eur (pomerná časť výživného za mesiac máj 2023, t. j. 10 dní x 3,20 eur, celkovo 32 eur x 3 deti, a v mesiaci jún 2023 mal dlh 67,89 eur x 3, od mesiaca júl do 10. 09. 2023 mal dlh za každý mesiac 63,20 eur x 3 mesiace x 3 deti). Vzhľadom na výšku dlžného výživného na bežné výživné, ktoré celkovo činí čiastku 868,47 eur na maloleté, platobné schopnosti otca, ako aj súčasné pomery matky, povolil splatenie dlžného výživného na bežné výživné pre mal. A., C. a D. formou mesačných splátok vo výške 20 eur mesačne, a to pod hrozbou straty splátok, počnúc mesiacom november 2023, spolu s bežným výživným. Zároveň vzhľadom na finančné možnosti otca, súd mal za to, že takto umožnené splatenie dlžného výživného formou splátok nijako neohrozí zabezpečovanie základných potrieb otca, ktoré mu aj tak platia jeho príbuzní.

39. Súd má za to, že týmto rozhodnutím je akceptovaný záujem maloletého dieťaťa, čo je dlhodobou všeobecne prijímané kritérium vyplývajúce z celkového kontextu úpravy vzťahov medzi rodičmi a deťmi, ako aj z Dohovoru o právach dieťaťa a zo Základných zásad obsiahnutých v Zákone o rodine č. 36/2005 Z. z., najmä čl. 5 písm. h), podľa ktorého pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňujú okrem iného aj podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami.

40. Zároveň rozhodnutie súdu nie je nemenné a v prípade zmeny pomerov, či už na strane oprávnenej osoby, ako aj na strane povinnej osoby, sa novým návrhom možno domáhať zmeny súdneho rozhodnutia.

41. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 57 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.